

ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
КЗВО «ВІННИЦЬКА АКАДЕМІЯ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені А.С. МАКАРЕНКА

Схвалено вченою радою
Інституту педагогіки НАПН України
(протокол № 1 від 19 січня 2024 р.)

ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

**Методика навчання історії України та всесвітньої історії у 7-9 класах
закладів загальної середньої освіти**

Категорія слухачів: педагогічні і науково-педагогічні працівники закладів освіти і установ (вчителі історії і громадянської освіти усіх кваліфікаційних категорій, методисти, викладачі педагогічних факультетів/університетів)

Київ 2024

Пояснювальна записка

Програму підвищення кваліфікації «Методика навчання історії України та всесвітньої історії у 5-9 класах закладів загальної середньої освіти» розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту базової середньої освіти, Професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти» і «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти (затвердженої наказом МОН України №904 від 12.10.2022 р.)

Мета програми – модернізувати професійну компетентність педагогів, необхідну для організації навчання, виховання та розвитку учнів відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» та Державного стандарту базової середньої освіти.

Напрям. Розвиток професійних компетентностей: знання навчального предмета, фахових методик, технологій.

Зміст. Зміст програми підвищення кваліфікації містить *професійно орієнтований і фаховий складники*; забезпечує ознайомлення із сучасним станом методики навчання предметів / курсів громадянської та історичної освітньої галузі, нормативно-правовим та навчально-методичним забезпеченням викладання історії України та всесвітньої історії у 7-9 класах закладів загальної середньої освіти на засадах концепції нової української школи та Державного стандарту базової середньої освіти.

Цільова аудиторія - педагогічні і науково-педагогічні працівники закладів освіти і установ (учителі історії та громадянської освіти усіх кваліфікаційних категорій, методисти, викладачі).

Обсяг / тривалість – 15 годин / 0,5 кредиту ЄКТС, з яких 6 годин реалізовано у формі інтерактивних лекцій, 4,5 годин – у формі самостійної роботи слухачів, 4,5 годин – виконання завдань.

Форма навчання: дистанційна.

Місце реалізації програми – онлайн платформа Zoom, Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України, Видавництво «Грамота».

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться

Удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей відповідно до професійного стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти» в межах професійної діяльності або галузі знань.

1. Формування та розвиток загальних компетентностей:

ЗК.01. Громадянської, що виявляється в здатності діяти відповідально й свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізувати

свої права й обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку.

ЗК.02. Соціальної, що виявляється в здатності до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня. **ЗК.03. Культурної**, як здатності виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження.

ЗК.04. Лідерської, як здатності до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети.

ЗК.05. Підприємницької, що виявляється в здатності до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості.

2. Формування та розвиток **професійних компетентностей** учителя на виконання трудових функцій: мовно-комунікативної, предметно-методичної, інформаційно-цифрової, психологічної, здоров'язбережувальної, проєктувальної, організаційної, оцінювально-аналітичної, інноваційної, рефлексивної та компетентності навчання впродовж життя.

Цільове зосередження на розвитку **предметно-методичної компетентності**, що виявляється в здатності моделювати зміст навчання відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів; здатності формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей; здатності здійснювати інтегроване навчання; здатності добирати й використовувати сучасні та ефективні методики й технології навчання, виховання та розвитку учнів; здатності розвивати в учнів критичне мислення; здатності здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання в учнів на засадах компетентнісного підходу; здатності формувати ціннісні ставлення в учнів.

Очікувані результати охоплюють:

Знання й розуміння:

- мети та компетентнісного потенціалу освітньої галузі/навчального предмета (інтегрованого курсу); сутності наскрізних для всіх компетентностей умінь;
- основних груп обов'язкових результатів навчання учнів в освітній галузі; загальної характеристики базових знань з освітньої галузі;
- змісту предмету й методик його викладання;
- форм, методів, технологій навчання, виховання й розвитку учнів засобами освітньої галузі, навчального предмета/інтегрованого курсу;
- особливостей реалізації різних видів навчальної діяльності в освітньому процесі.

Уміння:

- проєктувати навчальні заняття на основі програм і підручників;

- здійснювати діагностику готовності учнів до навчання, інтерпретації результатів виконання практичних завдань; пошуку та добору технологій, методів, інструментів та засобів навчання;
- розвивати в учнів ключові компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей; формувати готовність до їх застосування в навчальних та життєвих ситуаціях;
- застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію навчальних предметів/інтегрованих курсів;
- добирати традиційні та інноваційні методики навчання;
- використовувати безпечне освітнє цифрове середовище для організації та управління освітнім процесом, організації групової взаємодії, зворотного зв'язку;
- упроваджувати в практику роботи здобутки кращих міжнародних освітніх систем.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- власного професійного розвитку педагога в умовах змін системи освіти та законодавчого забезпечення; визначення відповідності власних професійних компетентностей чинним вимогам;
- створення кейсів із навчальних предметів з метою підвищення якості викладання та навчання;
- планування освітньої діяльності, самостійної розробки дидактичних матеріалів; формування умов досягнення успішного результату практичної діяльності.

Документ, що видається – сертифікат з описом досягнутих результатів.

Забезпечення розміщення програми - на вебсайтах Інституту педагогіки НАПН України, видавництва «Грамота».

РОЗПОДІЛ ГОДИН ЗА ВИДАМИ ДІЯЛЬНОСТІ

№ п/п	Зміст навчання	Усього год.	Інтерактивні лекції, год.	Самостійне опрацювання джерел інформації, год.	Виконання контрольних завдань, год.
1.	Особливості модельних навчальних програм інтегрованого курсу «Історія України та «Всесвітня історія»» (7–9 класи) та їх реалізація в шкільних підручниках історії	1,5	0,5	0,5	0,5
2.	Методика організації роботи учнів з підручником історії в 7–9 класах	1,5	0,5	0,5	0,5

3.	Методика проведення практичних занять Проектна та дослідницька діяльність учнів на уроках історії	2	1	0,5	0,5
4.	Оцінювання навчальних досягнень учнів з історії	1	0,5	0,25	0,25
5.	Інтеграція в системі шкільної історичної освіти	1	0,5	0,25	0,25
6.	Формування інформаційної та медійної грамотності учнів у процесі навчання історії України та всесвітньої історії в 7-9 класах	1,5	0,5	0,5	0,5
7.	Інтегрування історії повсякденності у шкільний курс історії: дослідницький аспект	1,5	0,5	0,5	0,5
8.	Роль шкільної історичної освіти в умовах російсько-української війни	1,5	0,5	0,5	0,5
9.	Особливості використання історичних джерел у навчанні історії	1,5	0,5	0,5	0,5
10.	Ідентичність та основи її формування як складова базових знань компетентнісного потенціалу громадянської та історичної освітньої галузі.	2	1	0,5	0,5
	РАЗОМ	15	6	4,5	4,5

Програму підготували:

Петро Володимирович Мороз – старший науковий співробітник відділу суспільствознавчої освіти Інституту педагогіки НАПН України, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник

Олексій Карпович Струкевич – завідувач кафедри філології та гуманітарних наук КЗВО «Вінницька академія безперервної освіти», доктор історичних наук, професор;

Світлана Іванівна Моцак – завідувач кафедри всесвітньої історії, міжнародних відносин та методики навчання історичних дисциплін Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, кандидат педагогічних наук, доцент

Ірина Володимирівна Мороз – науковий співробітник відділу
суспільствознавчої освіти Інституту педагогіки НАПН України